

PILP brengt uitsterfbeleid woonwagencentra voor de rechter

Projectcoördinator mr. Jelle Klaas

Is het uitsterfbeleid voor woonwagencentra in strijd met de mensenrechten? Die vraag onderzoekt PILP, een team van advocaten, juristen en wetenschappers. Advocaat mr. Jelle Klaas leidt het project.

Het PILP-team heeft in oktober het uitsterfbeleid van dichtbij bekeken. Ze bezochten verschillende woonwagenlocaties en spraken met bewoners. Het team is geschrokken van wat ze zagen en hoorden. Zoals opgeheven standplaatsen die zijn afgebakend met betonblokken. En verhalen van bewoners over het 'kapotdrukken' van wagens door de gemeente, als deze niet tijds zijn weggehaald. Dit leidt tot woede, frustratie en het gevoel niet serieus te worden genomen door de overheid, concludeert het PILP-team.

Hoorzitting

Al eerder, in september dit jaar, hield het PILP-team een hoorzitting in Den Haag. Hier waren Roma, Sinti en reizigers aanwezig om hun ervaringen met het uitsterfbeleid van verschillende gemeenten met het team te delen. Deze eerste bijeenkomst over het uitsterfbeleid van woonwagenkampen was bedoeld om de problematiek zo goed mogelijk in beeld te krijgen. Door de gevarieerde samenstelling van de groep - woonwagenbewoners, advocaten, wetenschappers en beleidsadviseurs - is het probleem van verschillende kanten belicht. De ernst

van het door de gemeenten gevoerde beleid is ook duidelijk naar voren gekomen.

De aanwezige woonwagenbewoners gaven vele voorbeelden die het gemeentebeleid illustreren. Zo vertelden zij over het weghalen van woonwagens kort na het overlijden van bewoners. Over de wijziging van bestemmingsplannen van woonwagengebieden. Over het bevorderen door gemeenten van 'inhuysplaatsing', oftewel verhuizen naar een stenen woning. Ook vertelden de woonwagenbewoners over de problemen die ze ondervinden met adviesbureaus en woningcoöperaties. Deze ervaringen vergroten het gevoel van achtergesteld en zelfs gediscrimineerd te worden.

Dossier

'Uitsterfbeleid woonwagenkampen'

Een van de dossiers die het PILP op dit moment onderzoekt, is of het uitsterfbeleid van woonwagenkampen in strijd is met de mensenrechten. In het dossier staat onder meer:

Roma, Sinti en woonwagenbewoners worden in Nederland niet erkend als nationale minderheden. Het College voor de Rechten van de Mens meent

'Mag ik in Nederland in een woonwagenkamp wonen?'

dat deze groep wel een etnische bevolkingsgroep is die extra bescherming geniet. Ook het Europese Hof voor de Rechten van de Mens heeft meerdere malen in scherpe bewoordingen aangegeven dat Roma de meest achtergestelde en gediscrimineerde bevolkingsgroep in Europa is. Vanuit Europa en de Verenigde Naties is er de roep om Roma, Sinti en woonwagenbewoners en hun cultuur te beschermen.

Het uitsterfbeleid is mogelijk in strijd met internationale en nationale verplichtingen ten opzichte van Roma, Sinti en woonwagenbewoners. De Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) heeft in haar laatste rapport in 2014 het Nederlandse beleid bekritiseerd en de overheid geadviseerd om te zorgen voor voldoende woonwagenstandplaatsen. Tot dusver heeft de nationale overheid hierop geen actie ondernomen en blijven gemeenten het uitsterfbeleid voeren. Dit leidt tot veel frustratie bij Roma, Sinti en woonwagenbewoners.

Strategisch procederen

Op dit moment is het PILP bezig om de vermoedelijke strijdigheid van het uitsterfbeleid met de mensenrechten voor te leggen aan de rechter. Dat gaat gebeuren via een individuele casus, oftewel via een individuele woonwagenbewoner. Als de rechter eenmaal aangeeft welke rechten deze bewoner heeft, dan is dat ook interessant voor alle andere woonwagenbewoners.

"Het is een manier van strategisch procederen", legt mr. Jelle Klaas uit. "Strategisch procederen is meer dan een procedure voor een cliënt voeren. De cliënten in dit soort zaken zijn het slachtoffer van een mensenrechtenschending waar ook veel andere mensen onder lijden. Individuele zaken worden voor de rechter gebracht om maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen."

Het gaat hier om inwoners van woonwagenkampen, die het fundamentele recht hebben hun cultuur te handhaven, aldus Jelle Klaas. "Verschillende Nederlandse gemeenten voeren op dit moment echter een uitsterfbeleid. Dat heeft door een complex vergunningensysteem als gevolg dat aanvragen worden opgehouden, getraineerd en om verschil-

Betonbuizen blokkeren lege standplaats

lende juridische redenen geen doorgang krijgen." De aanvragers worden met een kluitje in het riet gestuurd, aldus Klaas. "Deze procedures gaan niet over de principiële vraag: 'Mag ik in Nederland in een woonwagenkamp wonen?', maar worden teruggebracht naar complexe individuele vergunningskwesties die zeer langdurig zijn en waar mensen niet meer uit komen. Dat leidt tot veel frustratie. We gaan nu kijken hoe we deze discussie principieel kunnen voeren."

Tekst: Bram van Duinen

Wat is PILP?

Het PILP is een initiatief van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM). Dit is een organisatie met zo'n duizend juristen, waaronder advocaten, rechters en ambtenaren. Zij signaleren en rapporteren over actuele mensenrechtelijke vraagstukken in Nederland.

PILP is de afkorting van **Public Interest Litigation Project**. Het project is in oktober officieel van start gegaan en duurt twee jaar. Het PILP gaat de komende jaren schendingen van fundamentele rechten in Nederland in de rechtszaal aan de kaak stellen. Het uitsterfbeleid van woonwagenkampen is een van de zaken die voor de rechter zal worden gebracht.

De coördinator van het project is mr. Jelle Klaas. Sinds 2004 werkt hij als advocaat bij Fischer Advocaten, een kantoor gespecialiseerd in sociaal-economische mensenrechten.

Meer informatie over PILP en het dossier 'Uitsterfbeleid Woonwagenkampen': www.pilpnjcm.nl